

Justino Marcinkevičiaus žmogaus koncepcija

mokytoja metodininkė Asta Jokšienė

2015

Elektrėnai

Anotacija

Žymaus XX am. II p. lietuvių poeto, dramaturgo, prozininko ir vertėjo Justino Marcinkevičiaus kūryba šakota ir įvairių žanrų: eilėraščiai, poemos, dramos, apysaka, esė.

Toks pats daugiabriaunis bei savitas yra ir jo kūrybos žmogaus paveikslas, kuris neatsiejamas nuo žemdirbio gyvensenos, pokario dogmų, gamtos ritmo, santarvės, pakantumo, vienybės temų.

Taigi kokia yra Justino Marcinkevičiaus žmogaus koncepcija?

Žmogus vertina gimtųjų namų šilumą

Be tėvynės žmogus negali būti. Tėvynės tema yra plati, apimanti Lietuvą, žemę, gamtą, gimtuosius namus (eilėraščiai „*Tai gražiai mane augino*“, *Linų daina*“, „*Močiutės mūsų*“, „*O tėviške...*“, „*Lopšinė gimtinei ir motinai*“ ...).

Laikas žmogų keičia

Tėvynės nėra be jos istorijos. Istorija jungia tos pačios tautos, to paties likimo žmones. Poetas regi žmogų istorijoje ir dabartyje. Laikas diktuoja jam savo reikalavimus, kuriems jis arba paklūsta, arba priešinasi. Just. Marcinkevičiaus žmogus dažnai paklūsta, bet dėl to kenčia. Poetas yra dėmesingas istoriniam laikui.

Gimtojo žodžio svarba

Istorijos vingiuose formuojasi didžiausia dvasinė tautos vertybė – kalba, bręsta kultūra. Istorija kupina žmogaus ženklų, kuriuos žmogus turi vis iš naujo suvokti.

Žodis ne tik gražiai skamba, bet ir taurina žmogų, turtina jo dvasią (eilėraščiai „*Kiek daug tylėjimo gamtoj*“, „*Mokytojas*“, „*Žodis- kaip lašas*“, „*Kalbos namai*“, „*Žodžio tėviškė*“ ...).

Žmogus nuolat ieško tiesos

Žmogus yra pasiaukojantis dėl idėjų, kurios ne visada pasirodo teisingos, ir atgailaujantis dėl savo kalčių, kuriantis Valstybę ar Katedrą, ir kantriai lipdantis save – iš minties ir iš jausmo, iš tikėjimo ir klaidų, iš gamtos ir iš kultūros.

Teigiama aukščiausia vertybė – žmogaus gerumas ir nuolatinės tiesos paieškos.

Žmogus myli, atjaučia, supranta aplinką (žemdirbio pasaulėjauta)

Poeto kūrybos kontekste yra ne tik žmogus, bet ir medis, paukštis, žolė. Pasaulis laukia iš žmogaus meilės ir supratimo, kad esame ir galime būti tik kartu.

Žmogus klausosi kitų, yra jaučiantis ir atjaučiantis.

Žmogaus koncepcija

*Žmogus nuolat
ieško tiesos*

*Žmogus myli,
aplinkajaučia,
atjaučia,
supranta
(žemdirbio
pasaulėjauta)*

*Laikas
žmogų keičia
(tautos nėra
be istorijos)*

*Vertina gimtųjų
namų šilumą*

*Gimtojo žodžio
svarba*

Išvados

- ▶ Poetas filosofiškas, turi savitą žmogaus būties koncepciją.
- ▶ Justinui Marcinkevičiui svarbiausios temos – tėvynė, gimtoji kalba, žmogaus dvasia – neatsiejamos nuo jo žmogaus koncepcijos.

Šaltiniai

- ▶ Justino Marcinkevičiaus eilėraščiai.
- ▶ T. Regimantas. Justino Marcinkevičiaus drama: istorija ir simbolinių reiškinių kaita. Gimtasis žodis, 2002/2
- ▶ A. Peluritytė. Justino Marcinkevičiaus poezijos gyvybė. Gimtasis žodis, 2000/3